

ДЕРЖАВНА ЗРАДА — діяння, умисно вчинене громадянином держави на шкоду суверенітету, територіальній недоторканності, обороноздатності або державній безпеці країни. Згідно зі ст. 56 Кримінал. кодексу України, Д. з. є особливо небезпеч. злочином проти держави. Закон дає вичерп. перелік діянь (форм), що характеризують Д. з.: перехід на бік ворога у воєн. час або в бойовій обстановці; шпигунство; надання іноз. державі, організації чи їх представникам допомоги у проведенні підлив. діяльності проти України (у законі наголошено: ця форма Д. з. може бути скоєна тільки навмисне). Необережні дії (напр., втрата документів або предметів, що містять держ. таємницю), а також навмисне діяння без наміру завдати шкоди держ. незалежності, тер. недоторканності, обороноздатності чи держ. безпеці (розголошення держ. таємниці, добровіл. здача в полон тощо) не є Д. з. Це ін. склади злочинів, кримінал. відповідальність за які передбачена відповід. статтями Кримінал. кодексу України. Суб'єктом

Д. з. є лише громадянин України, співучасниками (організаторами, підбурювачами й посібниками) можуть бути й іноз. громадяни та особи без громадянства. Д. з. карають позбавленням волі на строк від 10-ти до 15-ти р. з конфіскацією майна. Кримінал. кодекс передбачає звільнення від кримінал. відповідальності за Д. з. громадянина України, якщо він погодився на виконання злочин. завдання іноз. держави, організації чи їх представників, але не вчинив ніяких дій і добровільно заявив органам влади України про свій зв'язок з ними.

Рекомендована література

1. Андрусів Г. В., Бантисhev О. Ф. Відповідальність за злочини проти держави. 1997
2. Кримінальне право України. Особлива частина. 1999 (обидві – Київ).

К. Г. Фетисенко

Бібліографічний опис:

Державна зрада / К. Г. Фетисенко // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. — К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2007. — Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-26127>

2001-2026 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).